

ESPERANT JESÚS, ACOMPANYANT MARIA

Conferència pronunciada per fra David Renart

Recés d'Advent de la Germandat de Poblet
30 novembre 2019

INTRODUCCIÓ

Bon dia a tots i benvinguts al recés d'Advent d'enguany.

Abans de començar la xerrada que porta com a títol: Esperant Jesús acompanyant Maria, voldria fer una petita introducció del que vaig a parlar, en un intent de conscienciar-nos que del que es tracta en aquest recés, és de que reflexionem sobre un temps, l'Advent que ens prepara per al Nadal. Ens prepara per disposar-nos a acollir el misteri de Déu: l'encarnació del Verb, del Fill de Déu fet home.

L'exposició l'he dividida en tres parts: Parlaré, en principi, del per què he escollit el títol, després donaré unes pinzellades i faré un petit recorregut històric sobre l'Advent; com va començar i com el celebrem litúrgicament avui. En la tercera part, que he titulat l'Advent en la litúrgia dominical, faré unes reflexions sobre cada un dels quatre evangelis de Mateu que es proclamaran els diumenges d'aquest any.

El quart evangeli d'enguany, la anunciació a Josep, el llegiré complet, donaré unes pistes per reflexionar i el farem servir per a la Lectio per grups.

1. EL TÍTOL

El per què del títol.

El temps litúrgic d'Advent i el personatge de Maria, la Mare de Déu, des dels orígens apareixen estretament entrelaçats. Per explicar aquest fet, trobem diversos motius.

Per una part, veiem com al llarg dels segles, la litúrgia de l'Advent ha anat desenvolupant en l'Església una espiritualitat centrada en la vinguda de Jesús, el Messies, i en la seva espera. Les idees clau d'aquest temps, i que escollit volgutament, les podem resumir en quatre: vigilància, conversió, alegria i misteri de Déu.

Per altra part, tenim a Maria, que està present d'una manera privilegiada en la litúrgia de l'Advent; en l'ofici de Lectura o les Matines, en els textos bíblics i eucològics de les misses, i en els de la Litúrgia de les Hores. Però, sobretot, al final de l'Advent, trobem com la figura de Maria s'uneix d'una manera molt especial amb l'acompliment de les promeses i a l'arribada del temps esperat.

Les actituds de Maria es converteixen, així, en model de vida cristiana per a nosaltres: la seva fe, el seu silenci, la seva lloança agraïda al Pare, la seva disponibilitat a la voluntat de Déu i al servei, i la seva pregaria. Benet XVI ens diu: «La Verge, que va romandre a l'escolta, sempre disposada a complir la voluntat del Pare, és exemple per al creient que viu cercant Déu»

Maria és la millor companyia i companya de camí que podem escollir per esperar i acollir l'infant Jesús als nostres braços i als nostres cors. Com? Com ella, amb el silenci de la nostra pregaria, amb el servei humil i quotidià, i amb una fe confiada i amorosa.

2. L'ADVENT

En aquest apartat donarem unes pinzellades i farem un petit recorregut històric de l'Advent: com va començar i com el celebrem avui.

2.1. ELS TERMES PARUSIA I ADVENT

La paraula llatina *adventus* tradueix el terme grec *parusia*, que originàriament significava presència, o arribada, i que s'emprava en dos sentits: en el religiós feia referència a la manifestació poderosa d'un déu als seus fidels; en l'àmbit civil, a la visita d'un personatge important a la cort, o de l'emperador a una ciutat. Avui distingim la paraula grega *Parusia* per referir-nos a la manifestació de Crist a la fi dels temps de la paraula llatina *Advent*, per designar el temps litúrgic anterior i que prepara el Nadal.

2.2. ELS ORÍGENS HISTÒRICS

En els orígens la Pasqua era la única festa cristiana: «L'any litúrgic de l'Església no es va desenvolupar inicialment començant pel naixement de Crist, sinó en la fe de la seva resurrecció. Per aquest motiu la festa més antiga del cristianisme no és el Nadal, sinó la Pasqua»

Serà a partir del segle IV quan es generalitzi la celebració del Nadal. Sant Agustí, vers l'any 400 mantenia que no era un misteri (*sacramentum*) semblant al de la Pasqua, sinó un simple record (*memoria*) del naixement de Jesús i comparable a les memòries dels sants. Per tant no necessitava d'un temps previ de preparació o d'un posterior de profundització.

Cinquanta anys més tard sant Lleó Magne va rebatre a sant Agustí afirmant tot el contrari. L'únic *mysterium salutis* es fa present cada vegada que es celebra algun aspecte del mateix; i el Nadal és l'inici de la nostra redempció que culminarà en la Pasqua. Aquestes consideracions impulsaren el desenvolupament teològic i litúrgic del que va néixer un nou cicle celebratiu distint al de la Pasqua, però dependent d'ell. Ens trobem, llavors, que en la Pasqua es celebra el misteri redemptor de la passió mort i resurrecció de Crist. En Nadal es celebra l'encarnació del Fill de Déu, realitzada en vistes a la seva Pasqua; ja que «per nosaltres, els homes, i per la nostra salvació, baixà del cel [...] i es va fer home», com diem en la professió de fe.

A mesura que el Nadal i l'Epifania anaren prenent importància començà a configurar-se un període de preparació, semblant al de la Quaresma. Al segle VI quan l'Advent fou assumit per la litúrgia romana aquest paral·lelisme Advent/Quaresma era un fet: tant en la seva duració —quaranta dies— com en el seu contingut penitencial i la seva dimensió escatològica.

Serà al final del segle XII —sis segles més tard— quan l'Advent començà a celebrar-se en quatre setmanes, tot i que en un caire molt distint a l'actual. Així en aquestes quatre setmanes s'evocava l'espera messiànica de l'Antic Testament, perquè s'interpretava com el record del quatre mil anys passats entre l'expulsió d'Adam del Paradís i el naixement de Crist, segons els càlculs de l'època.

En el decurs dels segles la litúrgia de l'Església va anar evolucionant i transformant-se, arribant a servir per evocar tota la història de la salvació. Advent es va consagrar als esdeveniments de l'Antic Testament, Nadal als misteris de la infància de Jesús, el temps de després de l'Epifania a la seva vida pública, Quaresma a la seva passió i mort, Pasqua a la seva resurrecció, i el temps de després de la Pentecosta, a la vida de l'Església.

A meitat del segle XX l'Església es trobava amb nombroses pràctiques de pietat heretades de moltes diverses procedències i el que era pitjor, molt difícils de compaginar entre si. La reforma litúrgica, començada, pràcticament a principi del segle XX, va mantenir les evolucions històriques que han anat enriquint-la, però sense distorsionar el seu esperit. Fruit d'aquest canvis va veure la llum la primera constitució del concili Vaticà II: la Sacrosanctum Concilium.

En l'actualitat el temps d'Advent —que no oblidem, forma una unitat, litúrgica amb el Nadal i l'Epifania— comença en les primeres vespres del diumenge que s'escau el 30 de Novembre, o en les més properes al diumenge d'aquest dia; enguany avui. L'Advent acaba abans de les primeres vespres del dia de Nadal. La característica principal d'aquest temps litúrgic, és la tensió entre la preparació per al Nadal, en el que commemorem la primera vinguda del Fill de Déu als homes [...] i l'expectació de la segona vinguda de Crist a la fi dels temps. Consta de dues parts ben diferenciades. La primera des de l'inici fins el 16 de desembre: On la mirada de la litúrgia està centrada en la vinguda definitiva de Crist al final dels segles i per tant té una dimensió fonamentalment escatològica. En la segona part, del 17 al 24, la litúrgia se centra més en la preparació propera del Nadal, es a dir, de la celebració sacramental de la vinguda del Crist, actualitzada en el Nadal concret d'enguany i en la nostra història.

3. L'ADVENT EN LA LITÚRGIA DOMINICAL

Escollirem quatre idees, una de cada evangeli dominical de l'Advent, per reflexionar sobre la Paraula de Déu. L'evangeli del quart diumenge, però —la anunciació a Josep— el llegirem complet i el farem servir per la lectio per grups.

3.1. SETMANA I: INVITACIÓ A LA VIGILÀNCIA

Evangelí Mt 24,37-44

Vetlleu i estigueu a punt

«En aquell temps, deia Jesús als seus deixebles:
«Quan vindrà el Fill de l'home, passarà com en temps de Noè.
Els dies abans del diluvi
tothom continuava menjant i bevent i casant-se,
fins que Noè hagué entrat a l'arca.
No s'havien adonat de res
quan els sorprengué el diluvi i se'ls endugué tots.
Igual passarà en l'adveniment del Fill de l'home.

Si hi hagués llavors dos homes plegats al camp,
potser l'un fora pres i l'altre deixat;
si hi hagués dues dones molent plegades,
potser l'una fora presa i l'altra deixada.
Vetlleu, doncs,
perquè no sabeu quin dia vindrà el vostre Senyor.
Estigueu-ne segurs:
si el cap de casa hagués previst l'hora de la nit
que el lladre vindria,
no s'hauria adormit
ni hauria permès que li entressin a casa.
Estigueu a punt també vosaltres,
que el Fill de l'home vindrà a l'hora menys pensada».

L'evangelí del primer diumenge d'Advent, és un fragment del discurs escatològic de Mateu desenvolupat en els capítols 24 i 25 del seu Evangelí i que es fixa en la vinguda del Crist gloriós a la fi dels temps. Mateu escriu en dues claus superposades: la destrucció del Temple de Jerusalem (any 70), que ja havia ocorregut, i l'anunci de la fi dels temps, que tal volta els de la seva generació consideraven imminent tot i que Jesús diu clarament que aquesta data solament la sap Déu.

Jesús ens exhorta a estar desperts, a mantenir-nos en vetlla, preparats per esperar la vinguda del Fill de l'Home, perquè «no sabem ni el dia ni l'hora que vindrà»: per això és pel que hem de vetllar. Jesús fa servir dues comparacions molt senzilles. Una de la història de l'Antic Testament: en temps de Noé molts no saberen estar atents als signes dels temps, i la pluja i les inundacions acabaren amb ells. L'altra està presa de la vida quotidiana: el lladre vindrà quan menys se'l espera; convindrà que l'amo de la casa no dormi i vetlli.

3.1.1. La triple vinguda del Senyor

Trobem tres vingudes del Fill de Déu o si voleu tres Nadals —segons autors—, per als que ens preparem: La primera va succeir fa dos mil anys a Betlem; la recordem agraïts i com una saviesa per a la nostra vida. La segona la tenim cada dia, en cada moment, ara. Déu està venint permanentment a la nostra vida i sempre com a Salvador. Ve en la Paraula, en els Sagraments, en la veu de la consciència que ens recrimina un mal comportament, en la solidaritat, en el somriure, en el sofriment del pobres, en la honradesa... Ve de mil maneres! Déu està en i entre nosaltres. A la tercera vinguda de Crist s'ha referit l'Evangelí: «Estigueu a punt també vosaltres, que el Fill de l'home vindrà a l'hora menys pensada».

Advent ens convida a celebrar i a viure les tres vingudes, perquè tot meditant en la vinguda passada de Crist i preparant la darrera, és com realment aprenem a reconèixer-lo en el present. Comprenem que Crist està venint en cada esdeveniment i que tenim que estar desperts per acollir-lo. Per als qui el reben amb fe, la seva vinguda és converteix en salvació.

3.1.2. Una mirada de Benet XVI

Benet XVI, en la seva encíclica sobre l'amor cristià ens diu: «No es comença a ser cristià per una decisió ètica o per una gran idea, sinó per l'encontre amb un esdeveniment, amb una Persona que dóna un nou horitzó a la vida i, amb això, una orientació decisiva» No es suficient conèixer la història de la Salvació que Déu va dur a terme amb el poble d'Israel i que portà a la plenitud en Crist. Es necessita l'experiència de la trobada. Afegeix: «Solament a partir d'aquesta trobada amb l'Amor de Déu, que canvia l'existència, podem viure en comunió amb Ell i entre nosaltres, i oferir als nostres germans un testimoni creïble, donant raó de la nostra esperança (cf. 1 Pe 3,15)» Açò és justament el que celebra l'Advent: que Ell ve a nosaltres i que podem trobar-lo. Si el Senyor truca a les nostres portes (cf. Ap 3,20), és natural que l'Església ens convidi a vetllar, per evitar que la seva arribada passi desapercibuda, tal com ens recorda Benet XVI «Son veritables les paraules de l'Apocalipsi: truco a la teva porta, escolta'm, obrim. És una invitació a ser sensibles a aquesta presència del Senyor que truca a la meva porta» . L'Evangelí d'aquest diumenge insisteix: «Vetlleu, doncs, perquè no sabeu quin dia vindrà el vostre Senyor».

3.1.4. L'oració col·lecta

Trobem un caire clarament escatològic... Demanem a Déu que ens concedeixi d'ésser elegits per seure a la dreta del seu Fill Jesucrist, per posseir en herència el Regne del cel.

Concediu, senyor, als vostres fidels
d'acollir amb bones obres
la vinguda del vostre Fill Jesucrist,
perquè comptats entre els elegits a la seva dreta,
posseeixin en herència el Regne de cel.

3.2. SETMANA II: INVITACIÓ A LA CONVERSIÓ. EL REGNE DEL CEL ÉS A PROP

Evangelí Mt 3,1-12

Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop

Per aquells dies vingué Joan Baptista,
que predicava així al desert de Judea:
«Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop».
És d'ell que deia el profeta Isaïes:
«Una veu crida en el desert:
"Obriu una ruta al Senyor,
aplaneu-li el camí"».
Joan duia una capa de pèl de camell,
es cobria amb una pell la cintura
i el seu aliment eren llagostes i mel boscana.
Anaven a trobar-lo de Jerusalem, de tot arreu de la Judea
i de tota la regió del Jordà,
confessaven els seus pecats
i es feien batejar per ell al riu Jordà.
Però quan veié que molts dels fariseus i dels saduceus
venien a fer-se batejar, els va dir:
«Cria d'escurçons,
¿qui us ha ensenyat mai com podreu fugir
de la justícia que s'acosta?
Demostreu amb fets que us voleu convertir.
No visqueu refiats pensant que sou fills d'Abraham,
que Déu pot donar fills a Abraham
fins i tot d'aquestes pedres.
Ara la destal ja està clavada a l'arrel dels arbres,
i ja sabeu que l'arbre que no dona bons fruits
és tallat i llençat al foc.
Jo us batejo només amb aigua perquè us convertiu,
però el qui ve després de mi és més poderós que jo,
tan poderós que no soc digne ni d'aguantar-li el calçat.
Ell us batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc.
Ja té la pala a les mans per ventar la seva era;
el seu blat, l'entrarà al graner,
però la palla, la cremarà en el foc que no s'apaga».

L'Advent és un temps especial de súplica al Senyor y de conversió de vida. L'evangelí ens convida a una súplica humil i confiada, orientada vers la nostra conversió. La conversió de vida a la que estem convidats, la deguem acollir amb goig, perquè ens convertim per obrir una ruta al Senyor, i aplanar-li el camí, que ve a salvar-nos. Com predicava Joan Baptista «Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop».

La crida de Joan no era solament per als seus contemporanis els fariseus i els saduceus, que vivien refiats per creure's fills d'Abraham. La seva veu arriba fins avui, el seu missatge és sempre actual, perquè els que actuen, o actuem, massa sovint encara com els fariseus i saduceus d'aleshores, demostrem amb fets la nostra conversió.

La conversió de la que parla l'evangeli no és quelcom superficial; pensem erròniament en pràctiques clàssiques de pregaria i dejuni. No és suficient. La conversió que se'ns demana és la que prové de la paraula grega metánoia que significa canvi de mentalitat, per canviar la manera de fer, d'obrar.

Per convertir-nos, no cal que siguem grans pecadors. A tots nosaltres, el que se'ns demana des de la nostra existència concreta, que pot ser senzillament de peresa, tebiesa o deixadesa, és que en les vespres del Nadal ens convertim reorientant la nostra vida per poder celebrar i acollir dignament la vinguda de Déu fet home.

Joan batejava amb aigua, i l'aigua, certament, és un símbol de purificació, però també anuncià que venia un altre després d'ell que «batejaria amb l'Esperit Sant i amb foc». L'Esperit com un vent fort de Déu, penetra en allò més profund de l'ésser humà. El foc no solament purifica: ho fa, però cremant tot el que està mal. Vol produir un canvi profund en les nostres vides. Del que es tracta no és solament de dir paraules més o menys assenyades, sinó de donar bons fruits; de fer les obres de Déu. Els fariseus parlaven molt bé, eren complidors de les lleis, però no eren veritables fills d'Abraham, no imitaven la seva fe ni la seva obediència al pla de Déu. Com diria Jesús, més tard, no se salva qui diu: «Senyor, senyor», sinó «el que compleix la voluntat de Déu».

Els fariseus, —i nosaltres si els imitem—, eren arbres secs que no donen bons fruits i per això «la destrala ja està clavada a l'arrel dels arbres». Tampoc nosaltres deguem restar tranquils, refiats falsament de ser cristians, o de «bones persones»; tenim que imitar en la nostra vida l'estil de Crist.

3.2.1. L'acollida mútua, signe d'un bon Advent

Entre les obres de l'Advent, que avui ens proposa la Paraula com a signes de la nostra conversió, trobem la lloança a Déu: «Perquè ben avinguts de cor i de llavis, glorifiqueu Déu, el Pare de Jesucrist, el nostre Senyor» .

Però també hi ha un direcció horitzontal: la pau, l'acollida mútua, la pràctica de la justícia. En aquest Advent i en aquest Nadal tindriem que créixer en pau, en harmonia, en convivència humana i cristiana. Només es complirà així aquest any, millor que l'any passat el que diu el salm: «Que el benestar floreixi als seus dies, i mesos i anys abundi la pau» .

¿És possible que el llop convisqui amb l'anyell o que pasturin junts el vedell i el lleó? Isaïes ens ho proposa en la Lectura primera com a model del que deuria de passar en els temps messiànics, en els que nosaltres ja hi som. Rere aquesta metàfora, podem meditar nosaltres que serà un bon Advent aquest any si entre nosaltres progressa aquesta convivència pacífica, entre els membres d'una mateixa família, o entre els joves i els grans, o en la nostra comunitat entre

germans. L'ídíl·lic maridatge d'Isaïes el podem resumir amb la seva pròpia afirmació: «Ningú no serà dolent ni farà mal en tota la meva muntanya sagrada...».

Deguem entrar en la dinàmica de l'Advent. No esperem solament el Nadal, com tampoc esperem la fi del món d'una manera imminent. El que sí tenim que esperar i treballar per aconseguir-ho és per què el Regne vingui realment a nosaltres, a la nostra existència personal i comunitària.

3.2.2. L'oració col·lecta

L'Advent és una postura dinàmica, activa, som nosaltres qui fem el camí. Demanem a Déu que no permeti que ens distregui ninguna temptació de les que ens surti al pas.

Déu omnipotent i ple de bondat,
Feu que les preocupacions de les coses terrenes
No ens impedeixin de córrer a l'encontre del vostre Fill;
I que el coneixement d'aquell que és la vostra saviesa
Ens faci participar de la seva vida [...].

3.3. SETMANA III: GAUDETE: VIVIU CONTENTS, EL SENYOR ÉS A PROP. ALEGRIA

Evangelí Mt 11,2-11

Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?

«En aquell temps,
Joan, que era a la presó, va sentir dir el que feia Crist,
i va enviar els seus deixebles per preguntar-li:
«Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?»».
Jesús els va respondre:
«Aneu a anunciar a Joan el que veieu i el que heu sentit dir:
els cecs hi veuen,
els invàlids caminen,
els leprosos queden purs,
els sords hi senten,
els morts ressusciten,
els desvalguts senten l'anunci de la Bona Nova,
i feliç aquell que no quedarà decebut de mi».

Mentre ells se n'anaven,
Jesús es posà a parlar a la gent de Joan:
«Què heu sortit a veure al desert?
¿Una canya sacsejada pel vent?
Doncs, ¿què hi heu sortit a veure?
Un home vestit delicadament?
Els qui porten vestits delicats viuen als palaus dels reis.
Doncs, què hi heu sortit a veure? Un profeta?

Sí, ho puc ben dir, i més que profeta:
és aquell de qui diu l'Esclritura:
"Jo envio davant teu el meu missatger,
perquè et prepari el camí".
Us ho dic amb tota veritat:
Entre tots els qui les mares han portat al món
no n'hi ha hagut cap de més gran que Joan Baptista;
tanmateix el més petit al Regne del cel
és més gran que ell».

El tercer diumenge d'Advent se'l anomena Gaudete, que és la primera paraula llatina de l'introit de la missa, extret d'un text de sant Pau (Fl 4,4-5): Gaudete in domino semper...«Viviu sempre contents en el Senyor! viviu contents! [...]. El Senyor és a prop».

La litúrgia ens convida a viure amb goig i alegria la vinguda del Senyor i ens diu que: «Invoquem Crist, goig i exultació de tots els qui l'esperen» i a més, «ens convida a arribar amb alegria a les festes de Nadal, a nosaltres que esperem amb fe la festa del naixement del Fill de Déu».

L'Evangeli ens presenta a Jesús com el Déu fet home que ha vingut a salvar-nos. Joan Baptista esperava un Messies salvador, i porta ja temps encarcerat per Herodes sense ser alliberat per Jesús. La pregunta, en aquest context troba el seu sentit: Jesús és o no és el Messies esperat? La resposta de Jesús no deixa cap dubte als interrogants del precursor i menys la prova presentada, que també deu de ser vàlida, per a nosaltres; perquè: «els cecs hi veuen, els invàlids caminen, els leprosos queden purs, els morts ressusciten [...]» La Paraula de Déu ens convida i ens ajuda a creure en Jesús.... en la seva proximitat.

La proximitat del Fill de Déu és font d'alegria, i és que «El Senyor és a prop». Aquestes paraules revelen l'essència de l'Advent i del cristianisme. La proximitat de Crist i del seu judici no desperta temor en els creients, ans al contrari, alegria i joia, perquè el Senyor ve per salvar-nos. Pau VI ens diu que: «Tot l'evangeli és un joíós anunci de l'amor de Déu, manifestat en Crist» . La litúrgia de l'Advent ens ho recorda d'una manera especial: «El Senyor és a prop. Aquesta és la raó de la nostra alegria. Però què significa que el Senyor és a prop? [...] La proximitat de Déu no és una qüestió d'espai ni de temps, sinó més aviat una qüestió d'amor: l'amor apropa. El proper Nadal ens recordarà aquesta veritat fonamental de la nostra fe i, davant el pessebre podrem assaborir l'alegria cristiana contemplant en el Jesús tot just nat el rostre de Déu, que per amor, s'apropà a nosaltres»

Aquest és el missatge de l'Església: la proximitat —temporal i espacial— del Senyor. Som afortunats perquè ja no ens trobem en la situació dels justos que esperen l'acompliment d'unes promeses llunyanes en el temps: «Feliços, en canvi, els vostres ulls, perquè hi veuen, i les vostres orelles, perquè hi senten! Us asseguro que molts profetes i justos van desitjar veure el que vosaltres veieu,

però no ho veieren, i sentir el que vosaltres sentiu, però no ho sentiren» (Mt 13,16-17). El Senyor ha vingut i s'ha quedat. No tenim que buscar-lo en llocs llunyans, està més a prop de nosaltres que nosaltres mateixos.

Perquè el Senyor és a prop, l'Església gaudeix com l'Esposa en companyia del seu Amat. Tots els problemes que hi puguin haver s'esvaeixin, perquè la proximitat del Senyor és font d'alegria i de pau. Com ens ho recorda Benet XVI: «Està a prop de nosaltres, perquè per dir-ho així, s'ha casat amb la nostra humanitat; ha assumit la nostra condició, escollint ser en tot igual que nosaltres, llevat del pecat, per fer que arribem a ser com Ell. L'alegria cristiana brolla d'aquesta certesa: Déu està a prop, està amb mi, està amb nosaltres, en l'alegria i en el dolor, en la salut i en la infermetat, com amic i espòs fidel. I aquesta alegria roman també en la proba, inclús en el sofriment; i no està en la superfície, sinó en lo més profund de la persona que s'encomana a Déu».

De per sí, tota la litúrgia d'Advent és una invitació a l'alegria, fins i tot enmig de l'obscuritat, dels problemes, els cristians deguem alegrar-nos perquè el «Senyor és a prop» i fer partícips d'aquesta alegria que brolla de Crist, als nostres germans; com ens ho diu Benet XVI: «Aquest és el veritable compromís de l'Advent: portar l'alegria als demés [...] amb un somriure, amb un gest bo, amb una petita ajuda, amb un demanar perdó, i perdonar. Portem aquesta alegria, i l'alegria donada tornarà a nosaltres. En especial, tractem de portar l'alegria més profunda, l'alegria d'haver conegut a Déu en Crist. Demanem perquè la nostra vida sigui un mirall d'aquesta presència alliberadora de Déu»

El tercer diumenge d'Advent proclama l'alegria, tot i el llarg camí pel desert que puguem estar passant com a persones, com a comunitat eclesial o com a humanitat. Les Lectures ens asseguruen que en Crist Jesús, Déu ha sortit ja a l'encontre de totes les nostres malalties per guarir-les.

3.4. FERIES MAJORS

3.4.1. Els textos de la litúrgia

El 17 de desembre l'Església llatina comença la segona etapa de l'Advent. La litúrgia se centra —com ja hem dit— en la preparació propera del Nadal, es a dir, de la celebració sacramental de la vinguda del Crist, actualitzada en el Nadal concret d'enguany i en la nostra història.

Hi ha un canvi progressiu en sentit de les lectures dels distints oficis que delaten la imminència del naixement de l'infant Jesús a mesura que s'apropen al dia 24. En les primeres Lectures de la missa es proclamen les promeses messiàniques dels profetes que troben el seu acompliment en els evangelis que es llegeixen a continuació.

Les oracions de l'Eucaristia fan referència a la proximitat del Nadal i a les actituds necessàries per celebrar-lo cristianament:

«[...] és a prop la festa del naixement del vostre Fill;
Que ens aculli l'amor d'aquell

que és al vostra Paraula
i que volgué fer-se home en el si de la verge Maria
per habitar entre nosaltres[...]» .

3.4.2. Les antífonas majors

La pregaria insistent que suplica la vinguda del Crist, ha trobat una felix formulació en les antífonas majors, o antífonas de la «Oh» que acompanyen el Magnificat en les vespres i que son els elements més característics dels darreres dies de l'Advent. Son un magnífic compendi de cristologia, tota vegada que un resum dels desitjos de salvació de tota la humanitat tant de l'Israel de l'Antic Testament com de l'Església del Nou. Condensen l'esperit de l'Advent i del Nadal. L'aclamació inicial «Oh! vol fer notar la sorpresa de l'Església davant el misteri i la fascinació d'un Déu fet home. Així, Jesús és aclamat com Saviesa, Pastor, Sol, Rei, Emmanuel.

3.5. SETMANA IV: UN DIUMENGE DEDICAT A MARIA? JOSEP S'OBRI AL MISTERI DE DÉU

Evangelí Mt 1,18-24

Jesús naixerà de Maria, l'esposa de Josep, fill de David

Jesús, el Messies, vingué al món d'aquesta manera:
Maria, la seva mare, promesa amb Josep,
abans de viure junts,
es trobà que esperava un fill per obra de l'Esperit Sant.
Josep, el seu espòs, que era un home bo,
no volent fer-ho saber públicament,
es proposava de desfer en secret l'acord matrimonial.
Mentre ell hi pensava,
se li aparegué en somni un àngel del Senyor que li digué:
«Josep, fill de David,
no tinguis por de prendre a casa teva Maria com a esposa.
És cert que ella ha concebut per obra de l'Esperit Sant;
ha de tenir un fill i li has de posar el nom de Jesús,
perquè ell salvarà dels pecats el seu poble».

Tot això va succeir
perquè es complís
el que el Senyor havia anunciat pel profeta:
«La verge tindrà un fill,
i li posaran Emmanuel»,
que vol dir Déu-és-amb-nosaltres.
Josep es despertà
i, complint el que l'àngel del Senyor li havia manat,
la prengué a casa com a esposa.

El IV diumenge d'Advent té un ressò marià. És com un preludi de la Nativitat del Senyor que ja està molt a prop. L'evangeli que acabem de llegir –Cicle A– és l'anunciació a Josep i la preparació imminent del naixement de Jesús; en el cicle B, la litúrgia proclama la anunciació a Maria; i en el C, la visita de Maria a la seva cosina Isabel.

El record de Mare de Déu no interromp el ritme de l'Advent ni la dinàmica de la preparació del Nadal, s'integra en ell, com un personatge necessari. Maria fou la que millor va viure l'Advent i el Nadal i en les pròpies carns, però en la discreció i de vegades fins i tot en el silenci. En aquest sentit: ella, és la que «l'esperà plena d'amor» ; la nova Eva «mare de tots els homes, en la que la maternitat és redimida del pecat i de la mort, i s'obre al do de la vida nova» . Ella pot ajudar-nos a viure el Nadal amb molta més profunditat des de la fe per acollir a Déu en la nostra vida tot imitant el seu amor i la seva fe.

En l'evangeli d'avui, sant Mateu tracta de donar llum a la genealogia que enceta el seu Evangeli (Mt 1, 1-17). Jesús nascut d'una manera misteriosa de Maria forma part del llinatge de David i d'Abraham a través de Josep que «l'adoptà» com a fill. Josep es troba desbordat pels esdeveniments que li passen. No compren el què ocorre, però s'obri al misteri de Déu, obeeix el que li mana l'àngel i pren a Maria com esposa. Aquí trobem la grandesa de Josep: en la obediència a la voluntat de Déu.

La relació que existia entre Maria i Josep implicava un compromís matrimonial estable, fins al punt que si la parella tenia un fill, aquest era considerat com a fill legítim d'ambdós. Per tant, era una unió que solament podia dissoldre's amb el divorci, i la Llei de Moisès considerava la infidelitat de la promesa una ofensa semblant a la infidelitat de l'esposa (Dt 22,23-27). Josep no delata públicament a Maria, ja que si ho hagués fet hauria estat jutjada com adúltera. Josep actua d'acord amb la voluntat de Déu, per això es diu d'ell que era just. Aquesta justícia de Josep, però està més propera a l'actitud d'obediència a la voluntat de Déu que apareix sovint en Mateu.

En la anunciació a Josep trobem una presentació completa de Jesús. En primer lloc s'afirma el seu origen diví: ve «per obra de l'Esperit Sant». Després s'anuncia quina serà la seva missió per mitjà del nom que el pare adoptiu li posarà per mandat de Déu: Jesús significa «Déu salva». I la missió de Jesús serà justament «salvar dels pecats el seu poble». Finalment la referència a Isaïes 7,14, «La verge tindrà un fill, i li posaran Emmanuel, que vol dir Déu-és-amb-nosaltres», està orientada en un mateix sentit, a la presentació de Jesús, però com a compliment de la profecia.

La figura de Josep és molt important tant en aquests relat com en tot l'evangeli de la infància en Mateu. L'àngel s'adreça a ell com a «fill de David» per demanar-li que prengui Maria a casa seva i li posi un nom al fill que tindrà. La imposició del nom, és el ritu per mitjà del que Josep pren a Jesús com a fill seu. En l'època que ens trobem un nen no passava a formar part de la descendència paterna fins que no era reconegut pel seu pare. Jesús entra, així, en la descendència de David i d'Abraham, gràcies a l'actitud obedient de Josep. Aquesta manera de fer,

el fa aparèixer no solament com a model de jueu fidel a la Llei, sinó també com a model de cristià obedient a al voluntat de Déu.

3.5.1. L'acompliment de les promeses

A l'evangeli, trobem com la figura de Maria s'uneix amb l'acompliment de les promeses i l'arribada del temps esperat. Així veiem està a punt de complir-se la profecia d'Isaïes (Is 7,14). Aquesta profecia té una doble lectura, ja que anuncia tant l'arribada del Messies, de l'esperat, com la manera en com vindrà: pel si d'una verge.

«La verge tindrà un fill,
i li posaran Emmanuel»,
que vol dir Déu-és-amb-nosaltres».

BIBLIOGRAFIA.

ALDAZÁBAL, José, Enseñame tus caminos 8, Los Domingos del ciclo A, Barcelona: CPL 140, 22004.

—, Enseñame tus caminos 1, Adviento y Navidad dia tras dia, Barcelona: CPL 67, 31997.

BCI, Bíblia catalana, traducció interconfessional, Barcelona: Associació Bíblica de Catalunya – Claret – Societats Bíbliques Unides 2008.

CABODEVILLA, Elías, Camino verdad y vida, 1- Adviento y Navidad, Madrid: San Pablo 2000.

CASTELLANO, Jesús, El año litúrgico. Memorial de Cristo y mistagogía de la Iglesia, Barcelona: CPL, 21996.

Catecisme de l'Església Catòlica, Barcelona: Coeditors catalans del Catecisme 1993.

COMENTARIO AL NUEVO TESTAMENTO, Madrid: La Casa de la Biblia 21995.

SANZ DE MIGUEL, Eduardo, OCD, La fe celebrada. Historia, teología y espiritualidad del Año Litúrgico en los escritos de BENEDICO XVI, Burgos: Monte Carmelo 2012.

<http://lecturesdelamissa.blogspot.com/>